

**Справа «Н. С. проти Італії»
(N. C. v. Italy)**

У рішенні, ухваленому 18 грудня 2002 року у справі «Н. С. проти Італії», Суд постановив, що:

- не було порушення ч. 5 ст. 5 Конвенції.

Обставини справи

Заявник, Н. С., є громадянином Італії, народився 1951 року та проживає в околиці Велензано (м. Барі). Компетентними органами заявника було визнано підозрюваним у вчиненні актів корупції та у зловживанні службовим становищем під час перебування на посадах технічного директора, радника з економічних і технічних питань та спеціального уповноваженого компанії Х. Пана Н. С. було заарештовано 3 листопада 1993 року. За твердженнями свідка, заявник надавав п. У., голові міського департаменту з питань міського планування, послуги як головний інженер проекту дорожнього будівництва та працював як помічник головного менеджера проекту щодо спорудження нового центру тримання затриманих у Лессе у обмін на подання паном У. неправдивої, проте вигідної для компанії Х. інформації про неї.

У рішенні від 13 листопада 1993 року Окружний суд округу Бріндізі відмовив у задоволенні клопотання п. Н. С. про звільнення його з-під варті, обґрунтувавши своє рішення тим, що на той час були зібрані вагомі докази вини заявника у вчиненні інкримінованих діянь, проте, зважаючи на відсутність судимостей у заявника, суд змінив раніше обраний запобіжний захід на домашній арешт.

П. Н. С. звернувся із заявою про скасування рішення про застосування до нього домашнього арешту з огляду на те, що він звільнився з посади технічного директора, яку він обіймав у компанії Х.

20 грудня 1993 року Окружний суд Бріндізі постановив рішення про негайне звільнення заявника.

У рішенні від 15 квітня 1999 року Окружний суд Бріндізі виправдав заявника на тій підставі, що факти, про які йшлося у обвинуваченні, взагалі не мали місця. Цей вирок набув чинності 14 жовтня 1999 року.

Зміст рішення Суду

Покликаючись на ч. 5 ст. 5 Конвенції, заявник стверджував, що відповідно до законодавства Італії, він не мав права вимагати компенсації шкоди, заподіяної йому попереднім ув'язненням, яке (ув'язнення), на думку п. Н. С., не узгоджувалося з положеннями ч. 1 «с» та ч. 3 ст. 5 Конвенції.

Суд нагадав, що передумовою права на компенсацію, що передбачена ч. 5 ст. 5 Конвенції, є встановлення державними органами або європейськими конвенційними інститутами фактів порушення інших положень ст. 5 Конвенції.

У даній справі не було рішень національних органів, у яких попереднє ув'язнення чи домашній арешт заявника визнавалися б такими, що порушують вимоги ст. 5 Конвенції.

Незважаючи на те, що заявник наводив у Суді численні аргументи, аби довести, що застосування запобіжних заходів до нього порушувало ч. 1 «с» та ч. 3 ст. 5 Конвенції, Суд не зважив за необхідне вивчати питання про те, чи справді відповідні конвенційні положення було порушено у справі заявника. Суд вважав, що навіть якщо згадані положення ст. 5 Конвенції було порушено, проте ч. 5 ст. 5 Конвенції порушено не було.

Суд звернув увагу на те, що ст. 314 Кримінально-процесуального кодексу Італії (далі – КПК Італії) передбачає право вимагати компенсацію шкоди для кожного, кого було виправдано за відсутністю події злочину, або на підставі встановлення факту, що відповідна особа не вчиняла злочину, або ж на підставі визнання того, що діяння, вчинені особою, не є злочином. У даній справі п. Н. С. мав можливість заявити вимогу про компенсацію на підставі ст. 314 КПК Італії з моменту набуття виправдальним вирокom щодо нього юридичної сили, тобто починаючи з 14 жовтня 1999 року.

Відтак, законодавство Італії достатньо гарантувало заявнику право на компенсацію шкоди, заподіяної досудовим перебуванням його під вартою та домашнім арештом.

Суд зазначив, що право на звернення про компенсацію шкоди у передбачених КПК Італії випадках, про які йшлося вище, жодним чином не пов'язане з необхідністю доводити незаконність попереднього ув'язнення. Рішення національного суду про надання компенсації шкоди імпліцитно означає несправедливість застосованого до особи попереднього ув'язнення, що, в свою чергу, звільняє суд від необхідності встановлювати незаконність відповідних запобіжних заходів. Суд дійшов висновку, що за таких обставин компенсація, яку заявник мав право отримати відповідно до згаданих положень законодавства Італії, була невіддільною від можливої компенсації на підставі ч. 5 ст. 5 Конвенції. У зв'язку з цим Суд зазначив, що ст. 314 КПК Італії не встановлювала відмінності між сумами компенсації, які могли бути призначені внаслідок постановлення виправдального вироку, та сумами компенсації шкоди, заподіяної незаконним попереднім ув'язненням. Тому Суд постановив, що порушення ч. 5 ст. 5 Конвенції не було.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПрН України О. О. Бекетовим, Р. М. Москалем, Н. П. Ничай, М. Ю. Пришляк, Т. І. Пашуком, М. Б. Рісним, А.-М. Я. Хом'як.